MENORA

2021 NR 2

REVISTA BIBLIOTECII EVREIEȘTI "I. MANGHER"

MENORA

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI CULTURĂ EVREIASCĂ

Revista MENORA familiarizează cititorul cu crâmpeie din viața personalităților notorii de origine evreiască: scriitori, actori, savanți, dar și cu alte evenimente din cultura și tradiția poporului evreu.

Al doilea număr al revistei este dedicat poetei, traducătoarei, dramaturgului, criticului literar și cercetătoarei a literaturii, unie din cele mai remarcabile figuri ale poeziei ebraice moderne
LEA GOLDBERG

Responsabil de ediție -
Anna Bațmanova, directorul bibliotecii evreiești "I. Mangher".

POETĂ MEREU ÎNDRĂGOSTITĂ DE FRUMUSEȚEA UMANĂ

SCURT BIOGRAFIC:

LEA GOLDBERG 29 mai 1911, Königsberg în Prusia Orientală, azi Kaliningrad în Rusia – 15 ianuarie 1970, Ierusalim

A fost o poetă israeliană, originară din Lituania, scriitoare pentru adulți și copii, traducătoare, dramaturg, critic literar și cercetătoare a literaturii, una din cele mai remarcabile figuri ale poeziei ebraice moderne.
S-a născut într-o familie evreiască. Tatăl ei, Avram Goldberg, admirator al literaturii idiș, specialist în economie, a fost fondatorul sistemului de asigurare socială din Lituania.
Lea a început să scrie versuri de la vârsta de 5 ani: mai întâi în rusă, apoi și în ebraică. Primele versuri publicate le-a semnat cu pseudonimul Lea Meshorer (Lea Poet).
A studiat filosofia și limbile semitice la Universitățile din Kaunas,Berlin și Bonn.
În anul 1935 a emigrat în Palestina și s-a stabilit la Tel Aviv. În acelaș an a apărut și primul ei volum de versuri, „Tabaot ashan” (Inele de fum).

ACTIVITATEA LITERARĂ

- 1940 - apăre al doilea volum de versuri al poetei, intitulat "Spicul cu ochii verzi" (Shibolet yerukat ha'ain).

La Tel Aviv a fost consilieră literară a Teatrului național ebraic Habima, de asemenea a colaborat la Editura Sifriat Hapoalim.

- 1954 - este numită conferențiară de literatură la Universitatea Ebraică din Ierusalim.

- Din anul 1963 - conduce acolo catedra de literatură comparată, pe care a întemeiat-o.

Vorbitoare a șapte limbi, Lea Goldberg a tradus în ebraică numeroase cărți străine. De asemenea a scris critică literară și de teatru și în timpul liber s-a mai ocupat și cu pictura.

- 1969 - este diagnosticată cu cancer de sân.
- În iarna 1970, la 15 ianuarie, a murit la vârsta de 59 ani. Mama ei Tzila, care i-a supraviețuit 13 ani, a cerut ca pe propria placă funerară să fie scrise cuvintele "Mama lui Lea Goldberg".

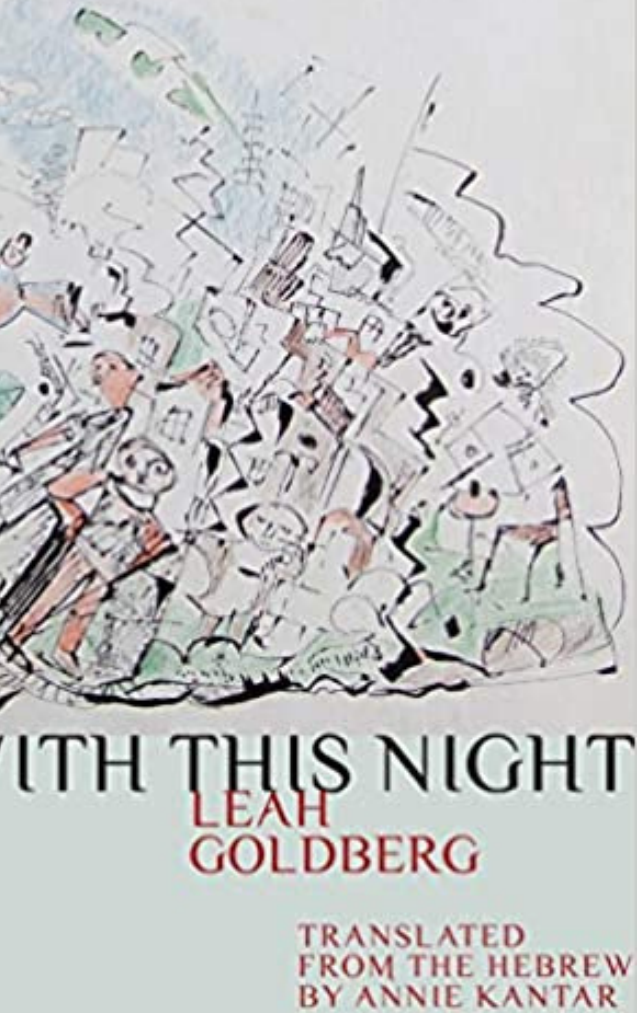

”Versurile ei poartă amprenta unui spirit rafinat, de înaltă cultură europeană, și în același timp de o excepțională sensibilitate".

Sebastian Costin

„Piatra am sărutat-o răcoros în visu-i,
Ea este liniștea, iar eu sunt cântul,
Ea este taina, eu o dezvălui,
Suntem ciopliți din aceeași veșnicie.
Carnea ei singuratică am sărutat-o,
Eu sunt trădare, ea fidelitate,
ea e constanta, misterul creației,
eu sunt schimbare, revelația ei,
știu că am atins o inimă amuțită.
Ea este lumea, eu sunt poetul”.

Primul rând din ultima strofă a poeziei lui LEA GOLDBERG, „Copacul”, este înscris pe monumentul Flăcării veșnice de la intrarea principală în Parlamentul israelian - Knesset - *„Dimineața se va înălța prin sângele lor”* (Ubedamam haboker yaalé").

Opera:

- **OPERA POETICĂ, incluzând 9 culegeri de versuri publicate în timpul vieții:**

Inelul de fum **(1935),** ***Spicul cu ochii verzi*** **(1940),** ***Din casa mea cea veche*** **(1944),** ***Dragostea lui Samson*** **(1952),** ***Cu noaptea aceasta*** **(1964),** ***Restul de viață*** **(1971 ediție postumă)ș.a.;**

- **LITERATURĂ PENTRU COPII ȘI TINERET:**

Musafira din Kineret **(1939),** ***Locuință de închiriat*** **(1959),** ***Unde e Pluto?*** **(1971);**

- **PROZĂ (2 romane):**

Scrisori dintr-o călătorie imaginară **(1937),**
Și el e lumina **(1946, roman cu elemente autobiografice);**

- **PIESE DE TEATRU:** ***O mare din fereastră*** **(1938),** ***Castelana*** **(1955),** ***Muntele mut*** **(1938);**

- **ESEISTICĂ, FILOLOGIE și CRITICĂ LITERARĂ, TRADUCERI din literatura rusă, italiană, franceză, germană, scandinavă.**

- **TRDUCERI: din literatura italiană (Petrarca, Dante Alighieri); din literatura rusă („Război si pace” de Lev Tolstoi , povestiri de Anton Cehov, „Copilăria” de Maksim Gorki, versuri de moderniștii ruși; din literatura franceză (Baudelaire); din literatura germană (versuri de Rainer Maria Rilke);din literatura scandinavă (versuri și teatru de Henrik Ibsen).**

כָּאן לֹא יַחְבֹּשׁ הָצֵץ מִצְנֶפֶת שֶׁלֶג,
אֲבָל פְּצַל הָאֲרָזִים הָאֵלֶּה
כָּל יַלְדוּתִי שֶׁלָּמָּה לִתְהִיָּה.

צְלָצוּל הַנִּחְשִׁים: הָיוֹ הָיָה – – –
אֶקְרָא מוֹלֶדֶת לְמֶרְחַב־הַשֶּׁלֶג,
לְקֶרַח יַרְקְרַק כּוֹבַל הַפֶּלֶג,
לְלִשְׁלֹן הַשִּׁיר בָּאֶרֶץ נָכְרִיָּה.

אוּלַי רַק צִפֳּרֵי־מַסָּע יוֹרְעוֹת –
כְּשֶׁהֵן תְּלוּיוֹת בֵּין אֶרֶץ וְשָׁמַיִם –
אֶת זֶה הַכְּאֵב שֶׁל שְׁתֵּי הַמּוֹלְדוֹת.

אִהָכֶם אֲנִי נִשְׁתַּלְּתִי פַּעֲמַיִם,
אִתְּכֶם אֲנִי צָמַחְתִּי, אֲרָזִים,

MENORA SIMBOLIZEAZĂ AL DOILEA TIP DE RĂSPLATĂ - O RĂSPLATĂ SPIRITUALĂ, PENTRU CĂ SE SPUNE: „SUFLETUL OMULUI ESTE LAMPA DOMNULUI...” (MICHELEY 20:27)